

Sygn. akt V K 144/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 marca 2015 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku w V Zamiejscowym Wydziale Karnym z siedzibą w Węgorzewie w składzie:

Przewodniczący – SSR Lidia Merska

Protokolant – Joanna Kucharska

w obecności Prokuratora Elżbiety Dunaj – Wałach

po rozpoznaniu w dniach 2 grudnia 2014r, 18 grudnia 2014 r., 27 stycznia 2015r., 27 lutego 2015r. na rozprawie sprawy **S. O.**

urodzonego (...) w W.

syna M. i J. z d. U.

oskarżonego o to, że: **I.** w dniu 4.10.2013 r. w W. działając z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dopuścił się oszustwa polegającego na wprowadzeniu w błąd urzędników miejscowego MGOPS w zakresie własnej sytuacji rodzinnej, jak również w celu użycia za autentyczne dokonał podrobienia dokumentu w postaci oświadczenia K. O. na którym podrobił podpisy wymienionego a następnie powyższy dokument użył w toku postępowania administracyjnego w zakresie przyznania wsparcia finansowego, czym doprowadził do wypłaty nienależnych świadczeń finansowych w postaci zasiłku okresowego na podstawie decyzji z dnia 25.10.2013 r. w łącznej wysokości 1.100,85 zł, doprowadzając do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, działając na szkodę MGOPS w W.,

tj. o czyn z art.286 §1 kk w zb. z art. 270 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk

II. w dniu 18.11.2013 r. w W. w miejscowym MGOPS w toku postępowania administracyjnego w przedmiocie przyznania wsparcia w postaci świadczeń finansowych po pouczeniu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń złożył niezgodne z prawdą oświadczenie mające służyć za dowód w niniejszym postępowaniu w zakresie tego, iż jego syn K. O. jest zarejestrowany jako bezrobotny w PUP w W., a nadto w celu użycia za autentyczne dokonał podrobienia dokumentu w postaci oświadczenia K. O. na którym podrobił podpisy wymienionego, a następnie powyższy dokument użył w toku postępowania administracyjnego w zakresie przyznania wsparcia finansowego,

tj. o czyn z art. 233 §1 i 6 kk w zb. z art. 270 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk

III. w dniu 10.12.2013 r. w W. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w celu użycia za autentyczne dokonał przerobienia dokumentu w postaci zaświadczenia PUP w W. z dnia 6.08.2013 r. stwierdzającego, iż K. O. jest zarejestrowany w PUP w W. jako osoba bezrobotna, w ten sposób iż utworzył trzy kopie tego dokumentu opatrzone datami 31.10.2013 r., 13.11.2013 r. i 10.12.2013 r. a następnie niniejszych przerobionych kopii tego zaświadczenia użył jako autentycznych w miejscowym (...) w toku postępowania administracyjnego w przedmiocie przyznania wsparcia finansowego związanego z dożywianiem dziecka,

tj. o czyn z art. 270 §1 kk w zw. z art. 12 kk

IV. w dniu 10.01.2014 r. w W. w miejscowym MGOPS w toku postępowania administracyjnego w przedmiocie przyznania wsparcia w postaci świadczeń finansowych po pouczeniu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń złożył niezgodne z prawdą oświadczenie mające służyć za dowód w niniejszym postępowaniu

w zakresie tego, iż jego syn K. O. jest zarejestrowany jako bezrobotny w PUP w W., a nadto w celu użycia za autentyczne dokonał podrobienia dokumentów postaci oświadczenia K. O. na którym podrobił podpisy wymienionego, a następnie powyższy dokument użył w toku postępowania administracyjnego w zakresie przyznania wsparcia finansowego,

tj. o czyn z art. 233 §1 i 6 kk w zb. z art. 270 §1 kk w zw. z art. 11 §2 kk

1. Oskarżonego **S. O.** uznaje za winnego tego, że:

a) w dniu 4.10.2013 r. w działając z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dopuścił się oszustwa polegającego na wprowadzeniu w błąd urzędników miejscowego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w W. w zakresie własnej sytuacji rodzinnej, jak również w celu użycia za autentyczne dokonał podrobienia dokumentu w postaci oświadczenia K. O., na którym podrobił podpisy wymienionego a następnie powyższy dokument użył w toku postępowania administracyjnego w zakresie przyznania wsparcia finansowego, czym doprowadził do przyznania nienależnych świadczeń finansowych w postaci zasiłku okresowego na podstawie decyzji z dnia 25.10.2013 r. w łącznej wysokości 1.100,85 zł, doprowadzając do niekorzystnego rozporządzenia mieniem na kwotę 684zł, działając na szkodę MGOPS w W., z tymże czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi to jest popełnienia czynu z art. 286§3kk w zb. z art. 270§2akk w zw. z art. 11§2kk oraz tego, że

b) w okresie od 6.11.2013r do 10.01.2014r działając z góry powziętym zamiarem w toku postępowania administracyjnego w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w W. w przedmiocie przyznania wsparcia w postaci świadczeń finansowych przedłożył fałszywe oświadczenia z dnia 18.11.2013r i 10.01.2014r w zakresie tego, iż jego syn K. O. jest zarejestrowany jako bezrobotny w Państwowym Urzędzie Pracy, na których to oświadczeniach podrobił podpis syna, a także utworzył trzy kopie zaświadczenia z Państwowego Urzędu Pracy w W. z dnia 06.08.2013r stwierdzającego, iż jego syn K. O. jest osobą bezrobotną, w których wstawił daty 31.10.2013r, 13.11.2013r i 10.12.2014r a następnie przerobionych kopii użył w toku postępowania administracyjnego, z tym że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi to jest popełnienia czynu kwalifikowanego z art. 270§2a kk w zb. z art. 12kk i na podstawie art. 66§1 i §3kk, art. 67§1kk postępowanie karne wobec oskarżonego warunkowo umarza na okres próby 2 (dwa) lat.

2. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. B. kwotę 827,56 (osiemset dwadzieścia siedem 56/100) złotych tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu, a kwota ta zawiera stawkę podatku VAT.

3. Zwalnia oskarżonego od obowiązku ponoszenia opłat i pozostałych kosztów sądowych.

Sygn. akt VK 144/14

UZASADNIENIE

S. O. zamieszkuje wspólnie z żoną – B. O. i córką w wieku 13 lat - M. w miejscowości D. gm. W.. S. O. od wielu lat leczy się psychiatrycznie – cierpi na organiczną chwiejność afektywną, z tego tytułu otrzymuje rentę chorobową w kwocie 569zł. Do sierpnia 2013r wspólnie z rodzicami mieszkał również ich syn – K. wówczas bezrobotny, który wyjechał do O., gdzie podjął pracę. Córka M. jest niepełnosprawna, uczy się w Zespole Szkół w W., gdzie w tygodniu mieszka w internacie szkoły. Rodzina O. stale korzysta z pomocy socjalnej przyznawanej przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w W. m. in. w postaci: dożywiania dziecka w szkole, zasiłków celowych na zakup opału, zasiłków okresowych. Przygotowywaniem dokumentacji, wypełnianiem wniosków zajmował się M. O.. Otrzymywał druki z (...), które zostały stworzone na potrzeby uzyskania świadczeń. Każdy z druków zawierał pouczenie o odpowiedzialności karnej z art. 233§1kk.

Rodzina państwa O. spełniała kryterium podstawowe to jest dochód na jednego członka rodziny w wysokości 456zł, a także przynajmniej jedną z wymienionych w ustawie o pomocy społecznej – np. bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. K. O. – do 1.09.2013r był osobą bezrobotną, uzyskał z Powiatowego Urzędu

Pracy w W. stosowne zaświadczenie w dniu 06.08.2013r. Po tym czasie, w dniu 02.09.2013r utracił status osoby bezrobotnej, podjął pracę w O. (k. 47).

W dniu 04.10.2013r S. O.złożył w MGOPS w W.oświadczenie, iż jego syn K. O.jest osobą bezrobotną (k. 88). Oświadczenie to wypełnił i podpisał za syna S. O.. Na podstawie tego oświadczenia decyzją z dnia 25.10.2013r została przyznana S. O.pomoc finansowa w postaci zasiłku okresowego w łącznej wysokości 1.100, 85zł, z tymże wypłacono mu łącznie 684zł (k. 77). Zasiłek ten został przyznany jako pomoc okresowa – miesięczna po 366,95zł na okres od 01.10.2013r do 31.12.2013r. Gdyby syn S. O.nie był osobą bezrobotną, to rodzina otrzymałaby zasiłek w mniejszej wysokości. Decyzją z dnia 29.08.2014r zażądano zwrotu należności w kwocie 684zł jako nienależnie pobranego świadczenia (k. 213), a także stwierdzono, iż zasiłek ten przysługuje rodzinie w kwocie 138,95zł. S. O.splacał w ratach kwotę 684zł.

W okresie od 06.11.2013r do dnia 10.01.2014r S. O.w MGOPS w W.przedłożył fałszywe oświadczenia datowane na 18.11.2013r i 10.01.2014r odnośnie tego, iż jego syn K. O.jest osobą bezrobotną, na których to oświadczenia podrobił podpis swojego syna (k. 55, 73). Dołączył również utworzone przez siebie trzy kopie zaświadczeń z Państwowego Urzędu Pracy w W.datowane na – 31.10.2013r, 13.11.2013r i 10.12.2013r (w opisie czynu przypisanego oskarżonemu jest błędna data – 10.12.2014r). S. O.skserował oryginalne zaświadczenie z PUP uzyskane przez jego syn, z tymże na kserokopiach wstawił inne daty. W wywiadzie udzielonym pracownikowi MGOPS podał, iż jego syn jest osobą bezrobotną. Dokumenty te przedkładał w celu uzyskania świadczeń z opieki społecznej. Zaznaczyć należy, iż nawet gdyby S. O.nie przedstawiłby fałszywych dokumentów otrzymałby świadczenia z pomocy społecznej, ponieważ spełniał inne kryteria.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: dokumentacji medycznej k. 179 – 197, zaświadczenia k. 19, dokumentacji k. 21 – 88, opinii psychiatrycznej k. 129 – 130, zeznań świadków – W. M. k. 229v - 230, M. B. k. 229v, a także wyjaśnień oskarżonego k. 216v.

Oskarżony S. O.przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i szczegółowo wyjaśnił w jaki sposób dokonał sfałszowania oświadczeń oraz zaświadczeń składanych do MGOPS w W., a także co było motywem jego postępowania. Niewątpliwie jego rodzina otrzymuje niewielkie miesięczne dochody, jego córka jest niepełnosprawna, a on sam leczy się od wielu lat w szpitalu psychiatrycznym. Zdaniem Sądu przedstawione powyżej dowody – dokumenty, zeznania świadków jak również wyjaśnienia oskarżonego są wiarygodne i bezsporne. Tylko na skutek dociekliwości pracownika MGOPS – M. B.ujawniono działanie oskarżonego, którego skutków, co należy podkreślić, oskarżony starał się uniknąć. Z korespondencji kierowanej do opieki społecznej wynika, iż od razu chciał spłacił nienależnie pobrane świadczenie i wyraził skruchę z tytułu swojego zachowania.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie jest przyjęcie kwalifikacji prawnej czynów zarzucanych oskarżonemu. Prokurator zaproponował w akcie oskarżenia kwalifikację uzupełnioną o art. 233§1i§6kk w zakresie opisu czynów z punktów II i IV aktu oskarżenia. Artykuł stanowi, iż kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Z paragrafu 6 wynika, iż przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Tylko, że z orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2009r sygn. akt IV KK 459/08 wynika, iż upoważnienie do uprzedzenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, o którym mowa w art. 233 § 6 k.k., musi wynikać z ustawy, na podstawie której prowadzone jest postępowanie, zatem takiego upoważnienia nie może kreować akt rangi podustawowej, jakim jest rozporządzenie ministra – OSNKW 2009/9/75; LEX 517088. Ustawa z dnia 12.03.2004r o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r, poz. 182) nie zawiera w swojej treści upoważnienia do uprzedzenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Jak wynika z zeznań dyrektora – D. G.– wzory dokumentów – oświadczeń składanych przez wnioskodawców – zostały opracowane przez prawnika na podstawie ustawy. Z tych względów Sąd wyeliminował z kwalifikacji prawnej czynów zarzucanych oskarżonemu

art. 233§1 i §6kk. Poza tym Sąd dokonał również zmiany opisu czynów zarzucanych oskarżonemu, ponieważ należy przyjąć, iż w zakresie czynów z punktu II, III i IV działał on z góry powziętym zamiarem. Posługiwał się fałszywymi oświadczeniami, przerobionymi zaświadczeniami, które przedstawiał w toku różnych postępowań administracyjnych w przedmiocie przyznania wsparcia finansowego z MGOPS w W.. Podkreślić należy, iż gdyby nawet nie przedstawił tych nieprawdziwych dokumentów i tak wydane zostałyby takie same decyzje administracyjne. Jedynie w dniu 04.10.2013r, po złożeniu podrobionego oświadczenia syna jak również przerobionego zaświadczenia o jego statusie osoby bezrobotnej otrzymał oskarżony wyższe świadczenie niż należne, warunkowane dochodem rodziny. Sąd zakwalifikował czyny oskarżonego jako wypadki mniejszej wagi mając na względzie przede wszystkim wysokość osiągniętego świadczenia – 684zł, to że oskarżony starał się od razu naprawić szkodę, przyznał się do swoich działań, a także to iż szkoda została w istocie naprawiona dobrowolnie.

Odpowiedzialności karnej za przestępstwo kwalifikowane z art. 286§3kk odpowiada ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania.

Stosownie do art. 115§14 kk dokumentem jest każdy przedmiot..., z którym jest związane określone prawo albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne”. Przedmiotem ochrony z art. 270§1kk jest publiczne zaufanie do dokumentów, a ściślej rzecz ujmując do ich autentyczności i rzetelności, co stanowi podstawowy warunek pewności obrotu prawnego. Przedmiotem ochrony są również te prawa i stosunki prawne, których istnienie lub nieistnienie dany dokument stwierdza.

Reasumując powyższe dowody oraz podstawy prawne Sąd doszedł do przekonania, iż wystarczającą reakcją karną na zachowanie oskarżonego będzie warunkowe umorzenie postępowania na okres próby dwóch lat. Wystarczającą dolegliwością dla oskarżonego był już sam fakt przeprowadzenia wobec niego postępowania karnego, a oskarżony realnie odczuje skutki swojego nagannego działania.

Sąd zwolnił oskarżonego z obowiązku ponoszenia kosztów postępowania albowiem jego sytuacja materialna nie pozwala na ich uiszczenie.

Sąd w myśl art. 618 §1 pkt 11 kpk zasądził na rzecz adw. W. B. wynagrodzenie za obronę z urzędu.